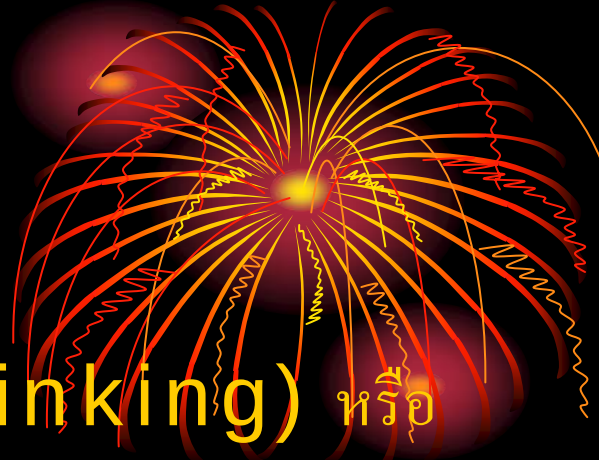

การคิดอย่างเป็นระบบและการคิดเชิงสร้างสรรค์

การคิดอย่างเป็นระบบ (System
Thinking)

การคิดอย่างเป็นระบบ (System Thinking) หรือ
(System Approach) แนวคิดเชิงระบบ
เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีการวิเคราะห์ระบบหนึ่งๆ
ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง
มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างไร
ทฤษฎีระบบมีความสำคัญคือ

- 1. ช่วยให้เราเข้าใจปรากฏการณ์ในสังคม หรือขอบเขตของการดำเนินงานของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและการจัดระเบียบข้อมูลที่มีข้อมูลซับซ้อนต่างๆ
- เพื่อขจัดปัญหาและความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2. เป็นเครื่องมือส่งเสริมวิธีคิดของคนและการพัฒนาองค์ความรู้

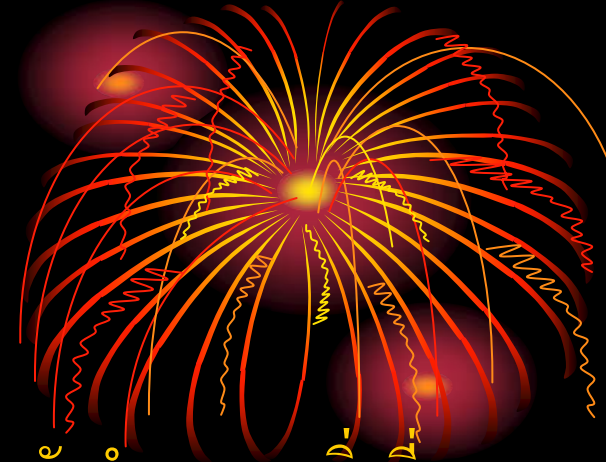
ทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้และวิเคราะห์เชิงระบบคือ

- 1. ทักษะการตั้งคำถาม (Inquiry)
- 2. ทักษะการคิดทบทวนและไตร่ตรอง (Reflection)
- 3. ทักษะการนำเสนอ (Advocacy)

แนวทางการนำความคิดเชิงระบบไปใช้ในการพัฒนางาน ดังนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์ของงานให้ชัดเจน
- กำหนดงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วน
- กำหนดกระบวนการทำงานในแต่ละงานทั้งในส่วนระบบใหญ่และระบบย่อยให้ครบถ้วน
- วิเคราะห์กระบวนการทำงาน และตัดสินใจเลือกวิธีทำงานที่เหมาะสม
- ประเมินผลทั้งระบบและปรับปรุงแก้ไข

- การออกแบบเชิงระบบที่ดีจะต้องมีเป้าหมายเป็นตัวกำหนด สิ่งที่เกิดขึ้นในระบบจะถูกควบคุมโดยเป้าหมาย และแต่ละระบบจะผลักดัน ให้เกิดพฤติกรรมของตนเองที่ตอบสนองกฎหรือหลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและที่สำคัญคือจะต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อม
- การคิดเชิงสร้างสรรค์ คือความสามารถทางสมองที่จะคิดได้หลายทิศทาง ซึ่งประกอบด้วยความคล่อง ความยืดหยุ่น ในการคิดและเป็นความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ

กระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Creative Process)

- คือวิธีคิดหรือกระบวนการทำงานของสมองที่มีขั้นตอนต่างๆ ในการคิดแก้ปัญหาจนทำให้เกิดความสำเร็จ มี 4 ขั้นตอนคือ
- 1. ขั้นเตรียมการคือการระบุปัญหา
- 2. ขั้นการครุ่นคิดเป็นขั้นที่ความคิดกำลังฟุ้งและอยู่ในความสับสน รวบรวมของข้อมูลที่ได้มา
- 3. ขั้นความคิดกระฉ่างชัด คือขั้นที่ความคิดสับสน ได้รับการเรียบเรียงและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ทำให้เห็นภาพรวมของความคิด
- 4. ขั้นทดสอบความคิดและพิสูจน์ให้เห็นจริงหรือถูกต้องหรือไม่

การฝึกปฏิบัติการคิดเชิงสร้างสรรค์

- 1. ฝึกมองต่างมุม
- 2. ฝึกสร้างจินตนาการในสิ่งที่ไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น ไม่เคยได้ยิน หรือสิ่งที่เป็นไปไม่ได้
- 3. ฝึกขยายขอบเขตของความเป็นไปได้
- 4. ฝึกกระตุ้นความคิดด้วยคำถาม “ทำไม” “อะไรจะเกิดขึ้นถ้า..”
- 5. ฝึกการคิดเชื่อมโยงกับสิ่งที่ไม่คุ้นเคย
- 6. ฝึกค้นหาข้อบกพร่องเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา
- 7. ฝึกคิดเองทำเอง